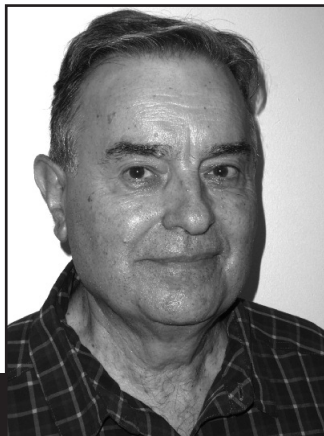

A Càritas Andorrana tenim cura de la natura: el reciclatge de la roba

Amadeu ROCAMORA i RAMONET

Autoritats, senyores, senyors, bona tarda a tothom,

Amb la meua comunicació *A Càritas Andorrana tenim cura de la natura: El reciclatge de la roba* us voldria explicar el nostre projecte Rober a través del qual ajudem a reciclar un dels residus més complexos de reutilitzar i que afecta tots els aspectes ambientals, econòmics i socials de l'economia circular. Però abans de res, m'agradaria explicar-vos qui som i què fem a Càritas Andorrana.

Càritas és una institució amb personalitat jurídica pròpia de l'Església d'Urgell, sense ànim de lucre, amb finançament sobretot de caràcter privat. Està formada per voluntaris i professionals que treballen al costat de les persones que ho necessiten, les més vulnerables i les excloses de la nostra societat, posant especial esforç a aconseguir el desenvolupament integral de la persona i alleujar el sofriment ocasionat per catàstrofes, conflictes i injustícies.

Per mitjà dels nostres programes socials acompanyem les persones en la defensa dels seus drets i la seva dignitat ajudant-les a satisfer les seves necessitats bàsiques com l'alimentació, la salut, l'habitatge, l'educació i la companyia i contribuir així a millorar les seves condicions de vida.

El Codi Ètic de Caritas Internationalis, i de Càritas Andorrana,¹ estableix els valors i els principis d'acord amb els quals hem de viure per tal d'aconseguir una visió moral de la societat basada en la dignitat humana i la seva naturalesa social. Justament el principi desè d'aquest codi és la "cura de la creació i atenció a l'impacte mediambiental", amb l'objectiu de protegir les persones i el planeta i promoure la relació correcta amb tota la creació de Déu. El planeta i tots els seus recursos han estat confiats a la humanitat i hem de gestionar-los correctament actuant com a veritables custodis de la creació, respectant el medi ambient i el llegat per a futures generacions a través de la planificació i la implementació de tot el nostre treball.

El papa Francesc ens va dir "Conrear i custodiar la creació és una indicació de Déu donada no només a l'inici de la història, sinó a cadascun de nosaltres; és part del seu projecte; vol dir fer

créixer el món amb responsabilitat, transformar-lo perquè sigui un jardí, un lloc habitable per a tothom.”²

La carta encíclica del papa Francesc, *Lloat sigueu (Laudato si)*³ sobre la cura de la Terra com a casa de tots, ens obliga i ens referma, com a institució de l'Església, a ser capdavanters en les accions de protecció i conservació de la natura.

I passem al tema del Rober que motiva aquesta comunicació.

La roba és una necessitat quotidiana, i per a molts una expressió important de la seva personalitat. No obstant això, l'actual model industrial per produir i comercialitzar roba amb la finalitat d'obtenir el major benefici és la causa fonamental de molts impactes ambientals i una pèrdua substancial de valor econòmic. Les matèries que s'utilitzen a la indústria tèxtil, cada vegada s'allunyen més dels productes naturals, utilitzats durant segles obtinguts directament de la natura, com la llana, el cotó o el lli, i es fa un abús de les fibres artificials provinents de derivats del petroli molt barates de produir, però molt difícils i cares de reciclar. En aquestes condicions, a més de ser malgastadora, la indústria tèxtil és força contaminant.

El Rober és un dels projectes històrics que realitza Càritas. Té com a finalitat la recollida, classificació i distribució de roba i estris –nous i de segona mà–, que ens arriben de forma solidària de particulars i empreses. Aquest programa, alineat amb els principis de l'economia circular, té per finalitat contribuir a la millora de la gestió del medi ambient mitjançant la recollida i revalorització de material tèxtil i estris de segona mà, a través del model de reducció, reutilització i reciclatge, tot promovent la integració de persones amb dificultats d'empleabilitat. Els seus objectius són els següents:

- Recollir material tèxtil i estris de segona mà a Andorra amb criteris d'eficàcia i eficiència potenciant un model de gestió sostenible, integrador i rendible.
- Consolidar la reutilització de tèxtil amb la revalorització del material destinat a la botiga de segona mà.
- Implementar la inserció laboral de persones amb dificultats d'empleabilitat i oferir-los formació en diferents àmbits, aprofitant els programes pertinents de l'administració.
- Planificar i adoptar procediments i bones pràctiques en la gestió i implantació del projecte promovent una relació correcta amb els recursos (energia utilitzada, vehicles, etc).
- Consolidar el procés de treball implementat en el projecte: en la recollida, el triatge i la distribució de tèxtil.
- Optimitzar el model de gestió de residus, fomentant la reutilització i el reciclatge tèxtil a Andorra, en línia amb el pla d'acció del Pla nacional de residus d'Andorra (PNR) 2017-2020.
- Sensibilitzar la societat per col·laborar en la disminució de l'impacte del consum en el medi ambient a través d'un model que es basa en la reducció, la reutilització i el reciclatge.
- Implicar l'administració andorrana en aquells àmbits de col·laboració que puguin afavorir la consecució de la nostra finalitat.
- Implicar i promoure acords de col·laboració amb empreses del país per col·laborar activament en la integració normalitzada al mercat laboral de les persones contractades per inserció a Càritas Andorrana.
- Convertir Càritas Andorrana en el referent a Andorra en la gestió de material tèxtil d'acord amb els nostres valors i principis, de forma progressiva.

Tot això, ens permet:

- Reduir l'ús dels recursos emprats en la fabricació de la roba gràcies a la seva reutilització, fet que contribueix a la sostenibilitat, augmentant la vida útil de la roba i contribuint així al que avui s'anomena economia circular.
- Crear llocs de treball inclusius i fomentar la contractació de persones amb dificultats per trobar feina.
- I, finalment, contribuir a la lluita contra el canvi climàtic i en conseqüència limitar els impactes ambientals. Per mitja d'aquesta activitat ajudem a que el percentatge de roba que s'ha de cremar disminueixi.

L'any 2018 125 famílies van rebre donacions de roba i mobles, i més de 4.000 persones van passar per les botigues de Càritas Andorrana. La botiga de roba de segona mà "De Mà a Mà", del mateix programa Rober, és oberta a tot el públic que creu en la reutilització de la roba i, també, ha esdevingut un recurs per a persones necessitades, que ofereix tots els productes recaptats a preus assequibles de forma que els permet estalviar diners i cobrir necessitats.

L'any passat es va donar un impuls al projecte del Rober per ampliar la seva activitat amb la finalitat de ser *el referent* en la recollida selectiva de roba a Andorra. Cal mencionar que el 2018 es van recollir un total de 46 tones de productes tèxtils, una xifra molt elevada per a un país de les dimensions d'Andorra. Des del 2007, any des del qual disposem de dades, Càritas Andorrana ha recollit selectivament un total de 476 tones de material tèxtil per al reciclatge i la reutilització.

En aquest sentit, s'està concretant un acord de col·laboració amb el ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat del Govern d'Andorra dins del Pla nacional de residus d'Andorra 2017-2020 que té com un dels objectius "Fomentar la reutilització i el reciclatge tèxtil".

Només per intentar dimensionar la situació, dins del context del Pla nacional de residus d'Andorra, i amb dades 2015, s'indica que es van recollir selectivament un total de 53,6 tones de residus tèxtils de les 3.035 tones de residus tèxtils generades, o sigui, tan sols un 10,9% del total.

Tenint en compte l'abast del projecte que suposarà activar el conveni amb el Govern d'Andorra per a la recollida de forma global al país de roba de segona mà, Càritas ha previst:

- Ampliar la xarxa de recollida selectiva de material tèxtil a tot el país de forma progressiva.
- Millorar les condicions i processos de treball en la recollida de roba.

I ja s'han posat en marxa mesures per al seu compliment, com són:

- L'ampliació dels horaris d'atenció al públic.
- La renovació dels vehicles per efectuar el trasllat de la roba.
- I el lloguer d'un espai adequat que permet donar resposta al compromís adquirit.

En definitiva, des de Càritas ens sentim satisfets de la trajectòria del programa Rober i del seu futur, tant per les persones que aconseguen ajudar com també pels beneficis que aporta a tots els usuaris. Es tracta del nostre petit gra de sorra per crear un model d'economia circular de reaprofitament a escala nacional en el mercat de la roba de segona mà per evitar contaminació i residus. Aquest és un pas més envers el nostre compromís per la responsabilitat social.

Prendre consciència del mal ús que fem del consum propi de roba i el seu destí final forma part del nostre compromís pedagògic amb la societat en benefici dels més desafavorits. En el marc d'aquest compromís i voluntat d'ajuda treballem per consolidar i ampliar el programa Rober.

Amadeu Rocamora i Ramonet,
president de Càritas Andorrana

Notes

- 1- Codi Ètic i Codi de Conducta del personal de Caritas Internacionals, aprovats per la RepCo a Roma el 18 de maig de 2014, i adoptats per la Comissió Permanent de Càritas Andorrana el 5 de desembre de 2016.
- 2- Papa Francesc, Audiència General, 5 de juny de 2013.
- 3- Papa Francesc, *Lloat sigueu (Laudato sí)*, Roma, 24 de maig de 2015.